

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 60

Tuzla, decembar/prosinac 2013.

Cijena 1,00 KM

Sretna Nova 2014. godina

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Predsjedništvo Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Rasim Omerović,
predsjednik Predsjedništva SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Rasim Omerović (Kalesija),
Zvonko Gusković (Tuzla),
Šerif Bečić (Banovići),
Hasan Muratović (Živinice),
Hazim Smajlović (Sapna),
Muris Mujedinić (Srebrenik),
Sead Mehulić (Gradačac),
Hajrudin Imširović (Teočak),
Hariz Salihović (Kladanj),
Džemal Jukan (Gračanica),
Mujo Softić (Lukavac),
Sulejman Hadžić (Doboj-Istok) i
Hazim Mujkić (Čelić).

Glavni i odgovorni urednik:
Rasim Omerović, dipl. ing. šumarstva

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Jasmin Bećirović, profesor

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovac.tk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list "Lovac" oslobođen je dijela
poreza na promet

Seminar za lovačke mentore i lovočuvare

U organizaciji Saveza lovačkih društava TK, održan je seminar i ispit za lovačke mentore i lovočuvare. Predavači su bili Senad Selimbašić i Seid Čorbić, inženjeri šumarstva i članovi Savjeta za lovstvo SLD TK. Sve je upriličeno u Hotelu „Zlaća“ Banovići, 19. X i 2. XI 2013. godine, s tim što je ispit pored drugog održan i 15. novembra. Devetnaest polaznika za lovočuvare je prošlo uobičajenu prioritetnu edukaciju i obaveznu certifikaciju u skladu sa Zakonom o lovstvu FBiH, a 53 polaznika za lovačke mentore je podvrgnuto najozbiljnijoj poduci da bi odgovorili zahtjevnom poslu mentora mladim lovcima. Naime, dosadašnja praksa nije prouzročila zadovoljavajuće rezultate tako da su mladi lovci bili najviše zauzeti formalnim popunjavanjem dnevnika. Novina ovog seminara je upravo poduka mentora da uoče suštinu i posvete se praktičnim temama koje reguliraju i unapređuju lovstvo i pridonose općoj i konkretnoj realizaciji plana gospodarenja lovištem. Svi polaznici su dobili potrebnu literaturu koja stručno i ilustrativno uređuje oblast lovstva s akcentom na aktuelne probleme i zahtjevnosti savremenog lovstva u njihovoj provedbi na terenu, od izrade lovno-tehničkih objekata, obrade lovačkih trofeja, lovne kinologije, orijentacije u prirodi, lovne bakistike, tehnike gađanja do lovačkih običaja i zadataka na prevenciji, prihrani i zaštiti divljači.

Jasmin Bećirović
sekretar SLD TK

Rijedak jubilej - Lovачko društvo „Tuzla“, 1923. – 2013.

Devet decenija u službi očuvanja biološke raznolikosti, zaštite ljepote prirode, plemenite divljači, unapređenja lovstva i ekološke svijesti

Prva poznata fotografija lovaca iz Tuzle, snimljena 8. IX 1928. godine. Sa lijeva na desno: Milan Baran, Bećo Pašić, Mujaga Hadžiefendić, Hasnabeg (prezime nepoznato), Muhamedbeg Zaimović, Asim Hadžiefendić i Jusufaga Hadžiefendić.

DELEGATI U SKUPŠTINI:

Mehmedović Mirsad (LS „Husino-Kiseljak“), Marić Anto (LS „Husino-Kiseljak“), Dedić Muhamed (LS „Kreka“), Alijagić Mukades (LS „Solana“), Pranjić Ilija (LS „Pasci-Par Selo“), Paočić Bajro (LS „Pasci-Par Selo“), Haračić Mensur (LS „Simin Han“), Alić Safer (LS „Simin Han“), Omerasević Mevzudin (LS „Kula-Ši Selo“), Jerković Amir (LS „Kula-Ši Selo“), Pavić Božo (LS „Slavinovići“), Mujezinović Mustafa (LS „Slavinovići“), Terzić Salih (LS „Gornja Tuzla“), Alić Mensur (LS „Gornja Tuzla“), Mehanović Hazim (LS „Gornja Tuzla“), Peranović Tomislav (LS „Križani“), Babić Ljuban (LS „Dokanj“), Milošić Leon (LS „Dokanj“), Pavlović Željko (LS „Dokanj“), Nikić Anto (LS „Solina“), Razić Emir (LS „Solina“), Pirić Selver (LS „Solina“), Šljivić Mehmedalija (LS „Brčanska Malta“), Musić Jasmin (LS „Brčanska Malta“), Huseinović Hasan (LS „Tušanj“), Kovačević Faik (LS „Lipnica“), Antić Ivica (LS „Lipnica“), Delić Eldar (LS „Lipnica“), Sinanović Mirnes (LS „Mramor-Dobrnja“), Vareškić Siniša (LS „Mramor-Dobrnja“), Osmančević Fahir (LS „Mramor-Dobrnja“), Hasić Sead (LS „Obodnica-Dragunja“), Hasić Ibrahim (LS „Obodnica-Dragunja“), Josić Marko (LS „Obodnica-Dragunja“), Barčić Sevret (LS „Šićki Brod“), Bećirović Izet (LS „Šićki Brod“) i Divković Božo (LS „Šićki Brod“).

Dio članova sadašnjeg Predsjedništva LD „Tuzla“, sa lijeva na desno: Zvonko Gusković, predsjednik, Damir Hadžimehmedović, sekretar, Salih Terzić, dopredsjednik, Mevzudin Omerasević, član, Mirko Lamešić, član, Loen Milišić, član, Nikola Kovačević, upravnik lovišta i Džafer Mehanović, lovočuvar. Na fotografiji nedostaju: Mehmedalija Šljivić, predsjednik Skupštine, Amir Sinanović, lovočuvar i članovi Mustafa Morankić i Muhamed Dedić. Svi su prisutni na fotografijama sa svečane Skupštine Društva na sljedećim stranicama Lovca.

PREDSJEDNICI SEKCIJA:

Jusić Nevres (LS „Husino-Kiseljak“), Karišik Igor (LS „Kreka“), Đurić Dragan (LS „Solana“), Smajić Muharem (LS „Pasci-Par Selo“), Kovačević Nikola (LS „Simin Han“), Jahić Zijad (LS „Kula-Ši Selo“), Brković Selver (LS „Slavinovići“), H.Suljić Halid (LS „Gornja Tuzla“), Bradvić Zoran (LS „Križani“), Matanović Goran (LS „Dokanj“), Petrovac Kemal (LS „Solina“), Šljivić Mirza (LS „Brčanska Malta“), Pirić Hazim (LS „Tušanj“), Kovačević Senaid (LS „Lipnica“), Halilović Aziz (LS „Mramor-Dobrnja“), Softić Semiz (LS „Obodnica-Dragunja“) i Salihbegović Berzad (LS „Šićki Brod“).

LOVOVOĐE REVIRA:

Pranjić Mijo - Revir I, Perić Božo - Revir II, Selimović (Juso) Sabahudin - Revir III, Selimović Avdo - Revir IV, Hasanović Mirsad - Revir V i Hrustić Jasim - Revir VI.

NADZORNI ODBOR:

Skokić Abedin, H.Mustafić Husejn, Tomičević Branko, Stokanović Mladen i Pirić Hazim.

REFERAT GUSKOVIĆ ZVONKA, PREDsjedNIKA LD „TUZLA“, POVODOM SVEČANOSTI JUBILEJA

Uvaženi delegati, poštovani gosti, dragi prijatelji, u ime LD „Tuzla“ i u svoje lično ime srdačno Vas pozdravljam.

Posebno mi je zadovoljstvo što je meni pripala čast da se kao predsjednik LD „Tuzla“ svečanim referatom obratim ovom skupu i podsjetimo istorijata našeg Društva, a u povodu obilježavanja 90 godina postojanja i rada.

Ova godina je bila u cijelosti posvećena obilježavanju jubileja. Pored redovnih aktivnosti na unapređenju lovstva i zaštiti

prirode, organi LD programom obilježavanja jubileja, organizovali su više manifestacija, koje su prije svega namijenjene za sve članove Društva radi druženja. Na ovim manifestacijama je prisustvovalo veliki broj lovaca, gostiju iz drugih društava i građana.

U maju smo na Staroj Majevici, kod našeg lovačkog doma, održali reviju lovnih pasa i lovačku kottičijadu, na kojoj su uzele učešće svih 17 sekcija. U avgustu je održan tradicionalni lovački memorijal u Gornjoj Tuzli, na kome se pored redovnih takmičarskih disciplina nišana i breneka, održalo ekipno takmičenje svih sekcija u gađanju glinenih golubova, kao i takmičenje lovačkog podmlatka u gađanju u vazdušne puške. U septembru, na strelištu „Paša bunar“, održano je tradicionalno Otvoreno prvenstvo Tuzle u gađanju glinenih golubova, na kome su učestvovali ekipe iz cijele BiH. Ova manifestacija, pored našeg jubileja, posvećena je i Danu oslobođenja Tuzle, 2. oktobra 1943. godine.

U ovih 90 godina postojanja i rada LD „Tuzla“, postignuti su značajni rezultati u radu na zaštiti prirode i uzgoju divljači, razvijanju drugarstva i lovačke etike, te ustrojavanju Društva u skladu sa zakonskim odredbama, preteći globalne društveno-političke promjene. Uzimamo učešće na izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu u FBiH i podzakonskim aktima, te njihovom implementacijom polako uvodimo evropske standarde u sportsko lovstvo.

Svima nama je poznato da su se ljudi bavili lovom od pamtljivjeka. Jedan dug period lov je služio kao sredstvo prehrane i opstanka, a kasnije je prelazio u sport, hrabrost, viteštvo i snalažljivost u prirodi. Tragajući za istorijskim podacima došlo se do dragocjenog dokumenta o tome da su se naši prethodnici organizovano bavili lovom od 1923. godine. O tome nam svjedoči Dozvola za lov, odnosno Članska lovačka legitimacija gospodina Salke Softića. Ovaj dokument govori da je vjerovatno i ranije bilo organizovanog lova u tadašnjoj Tuzli. U postojećoj dokumentaciji LD, članovi su bili iz svih slojeva društva, ali i mnogi ugledni građani Tuzle i okolice. Bilo je tu intelektualaca, političara, privrednika, kulturno-sportskih radnika i dr. U periodu od 90 godina, prema slobodnoj procjeni, kroz naše Društvo je prošlo više hiljada članova.

Podsjetit ću na još neke detalje iz istorijata Društva: Obnoviteljska Skupština LD „Konjuh“, kako se Društvo ranije zvalo, održana je 8. jula 1945. godine. Društvo je djelovalo u svojstvu Lovačke organizacije „Za grad Tuzlu i Srez Tuzlanski“, u okviru Okružnog fiskalnog odbora. Sadašnji naziv LD „Tuzla“ traje od 1995. godine. Za predsjednike LD, od 1945. do danas, redom su birani: Teufik Selimović, Muratbeg Zaimović, Rizo Selmanagić, Sabit Džapo, Jovica Nikolić, Vid Adamović, Julijan Divković, Bećir Šljivić, Zvonko Gusković, Sadik Latifagić, Božo Novaković, Muhamed Brkić, Sakib Altumbabić, Mensur Alić, Hasib Imamović i ponovno moja malenkost.

Vrijeme agresije na Republiku BiH od 1992.-1995. godine, ostavilo je poseban pečat na istoriju našeg Društva. Lovci su u najvećem broju iskazali istinski patriotizam i stavili se u službu odbrane BiH. Njih 328 je među prvim stalo na branik odbrane domovine sa svojim lovačkim naoružanjem, municijom, opremom, dok je veći broj ostalih ustupio svoje naoružanje i predao ga MUP-u i TO Tuzla. Radi potpune istine treba istaći da se jedan mali broj tadašnjih članova stavio u službu agresora. Veći broj lovaca je ranjen u borbi za odbranu domovine, a njih šest je ugradilo svoje živote u temelje BiH. Ovo je prilika da se na ovoj svečanosti prisjetimo njihovih likova, to su: Zikret Brković, Teufik Kovačević, Mirko Markanović, Vlado Pranjic, Osman Djedović i Mustafa Bošnjak. Svi su oni podšumno proglašeni Počasnim čla-

novima. Neki naši istaknuti članovi bili su nosioci i organizatori priprema otpora po mjesnim zajednicama, općini Tuzla i regije.

Lovačko društvo „Tuzla“ trenutno ima oko 700 članova, organizovano je u 17 sekcija i 6 revira, ima svoju Skupštinu, Predsjedništvo, Nadzorni odbor, Stručnu službu sa tri zaposlena radnika, pomoćna radna tijela, razne komisije i sl.

Po završetku posljednjeg odbrambenog rata naše društvo, kao vjerovatno i ostala lovačka društva, naslijedilo je potpuno devastirano lovište kao i većinu lovnih objekata. Međutim, uz veliku ljubav i entuzijazam, naši se lovci nisu pokolebali nego su velikim trudom, radom, odricanjem i ulaganjem vlastitih novčanih sredstava, pristupili saniranju devastiranih objekata i mukotrpnoj obnovi fonda divljači u našem lovištu, tako da možemo da konstatujemo da je lovište dovedeno skoro u predratno stanje, a u nekim tehničkim stvarima je i naprednije, posebno u lovno-tehničkim i lovno-uzgojnim objektima.

Treba istaći da je Skupština opštine Tuzla, još davne 1970. godine, ustanovila Tuzlansko lovište i odredila da njime gazduje naše Društvo, a sada to isto lovište dobijamo na gazdovanje od nadležnog Ministarstva Tuzlanskog kantona. To lovište zauzima površinu od 30.000 ha, od čega je oko 24.500 ha lovno-produktivno. U našem lovištu prevagu nose fazanska, zečija i smeća divljač, te nešto manje crne divljači.

Na osnovu naših planova gazdovanja lovištem, svake godine se održavaju i izrađuju solila, pojila, hranilišta, vrši se nabavka i unos fazanske divljači, a ove godine je izvršena nabavka i puštanje zečije i crne divljači u lovište. Takođe, izvršena je nabavka i instaliranje najsavremenijih automatskih hranilica s kamerama za dnevno i noćno osmatranje lovišta. Pored navedenih objekata za divljač, svake godine se grade nove visoke čeke i osmatračnice, lovačke kolibe i lovačke kuće. Trenutno, Društvo raspolaže sa 12 lovačkih kuća, koje su sve stručno obrađene, vrijednosno procjenjene i osigurane. Posebno ističem da naše Lovačko društvo posjeduje dva lovačka doma, ovaj u Džindić Mahali koji je znatno proširen sa staklenom baštom i dom na Staroj Majevici, koji je stalno otvoren i u funkciji je našem članstvu. Za njega je urađena kompletna projektna dokumentacija za adaptaciju i proširenje.

Lovačko društvo „Tuzla“ u svojim domovima i kućama raspolaže sa bogatom kolekcijom lovačkih trofeja za koje se procjenjuje da vrijede više od 300.000,00 KM, te ovom prilikom želim da pomenem istaknute darodavce, kao što su porodice: Herljević, Salihspahić, Stančević, Vasilić i dr. Ova zbirka trofeja je svim zainteresovanim svakodnevno stavljena na uvid i time je čini još vrednijom.

Poštovani prijatelji LD „Tuzla“, ističem činjenicu da je naše Društvo u svojoj istoriji postiglo veoma zapažene rezultate, da je 90 godina rada i postojanja veliki jubilej, te da su uspjehu naše lovačke organizacije doprinjeli brojni pojedinci i kolektivi. Za zasluge afirmaciji lovačke organizacije, zaštiti prirode i divljači, pored programske aktivnosti na obilježavanju jubileja, cijele ove godine se uporedo vodila aktivnost na selekciji i predlaganju pojedinaca i kolektiva za određena priznanja, tako da će se na ovoj svečanosti proglasiti: 22 počasna člana, dodjeliti će se 3 plakete SLD TK, 7 zlatnih znački, 23 srebrene, 24 bronzane značke i 12 jubilarnih plaketa LD „Tuzla“, kao i 150 diploma i zahvalnica. Sve ovo ukazuje da su naši lovci veliki radnici i entuzijasti, da je ovo za naše Društvo veliki jubilej kojeg želimo dostojno obilježiti i proslaviti.

Ovom prilikom želim istaći da je naše Lovačko društvo nosilac velikog broja priznanja kao što su: Povelja Savezne konferencije SSRN Jugoslavije iz 1987., Spomen plaketa Tuzle iz 1987., Tuzlanska plaketa Općinskog vijeća Tuzle iz 1999. godine i Orden za lovačke zasluge Saveza lovačkih organizacija BiH, kao i mnoga druga priznanja i odlikovanja koja su stigla od SLD TK.

Na kraju, želim da se zahvalim svim lovcima, njihovim porodicama, brojnim drugim saradnicima i prijateljima, organima i organizacijama, kao i medijima koji su nas pratili u našim aktivnostima i doprinjeli uspješnom radu u 90 godina postojanja.

Hvala što ste došli na ovu svečanost. Želim Vam dobro zdravlje i puno uspjeha u radu.

Svečana Skupština povodom 90 godina postojanja i rada Lovačkog društva „Tuzla“

Povodom devet decenija postojanja i uspješnog rada Lovačkog društva „Tuzla“, u prostorijama LD „Tuzla“, 21. novembra 2013. godine, održana je Svečana Skupština Društva. Fatihom ili minutom ćutanja je odata počast i zahvalnost članovima Društva koji su umrli u proteklom periodu ili su poginuli za

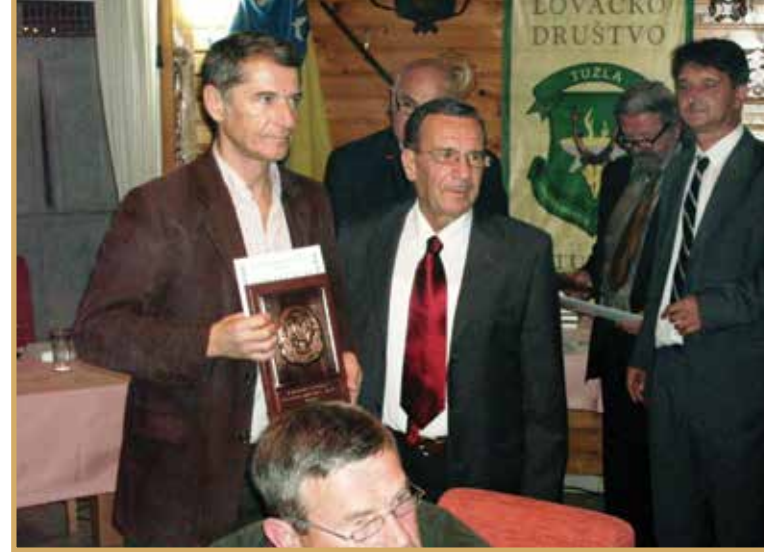
odbranu BiH. Svečanu sjednicu posvećenu obilježavanju ovog velikog jubileja, otvorio je Zvonko Gusković, predsjednik Društva, koji je u svom govoru (u cijelosti objavljen u ovom broju Lovca) pozdravio članove i goste, čestitao jubilej, u najkraćem se osvrnuo na podatke bitne iz bogatog historijata Društva koji su potvrdili da je za 90 godina postojanja Društvo generalno veoma aktivno i uspješno, osvrnuvši se i na neke aktuelne i buduće napore na unapređivanju lovstva. Predsjednik je svima iskazao dobrodošlicu i posebno pozdravio načelnika Općine Tuzla, predstavnike Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK-a, MUP-a TK, SLD TK-a, Veterinarske stanice Tuzla, predstavnike članica SLD TK-a, Ministarstva za inspekcije FBiH-a i TK-a, predstavnike donatora DOO „Menprom“ G. Tuzla i DD „Pivara“ Tuzla, predstavnike medija, delegate Skupštine LD, počasne članove i članove Organizacionog odbora.

U ime pozvanih zvanica, zahvalili su se Jasmin Imamović, načelnik Općine Tuzla, Ramiz Omerović, predsjednik SLD TK i dr. Sadik Latifagić, začetnik Saveza lovačkih društava TK. Načelnik Jasmin Imamović je i kratko istakao posebnost jubileja zbog činjenice da je ovo jedino građansko udruženje na području općine Tuzla, a i mnogo šire, koje se može

pohvaliti sa devet decenija postojanja, kao i činjenicom da su članovi LD „Tuzla“ bili među prvima koji su dobrovoljno pristupili odbrani Tuzle i BiH u posljednjem odbrambenom ratu i čije su vještine u rukovanju oružjem itekako poslužile protiv agresora. Osvrnuo se je i na značaj uravnoteženih i sveobuhvatnih aktivnosti lovaca kroz čuvanje eko sredine i biodiverziteta, ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači, zaštite plemenite divljači, šuma i voda, pošumljavanje, popularizaciju lovnog turizma i ljepote zdrave prirode, sve uz ispunjavanje programskih ciljeva na principima lovstva kao jednog od najorganizovanijih segmenata društva, čiji se organizacijski potencijali mogu primjeniti i u ostalim oblastima života i rada.

U daljem radu svečane Skupštine, Salih Terzić, dopredsjednik LD „Tuzla“ i predsjednik Komisije za priznanja i odlikovanja LD „Tuzla“, započeo je s uručivanjem priznanja i odlikovanja za rad na unapre-

denju lovstva, u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmacije lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo. Dobitnici Lovačke plakete su Gusković Zvonko, Alić Mensur i Šljivić Mehmedalija; Zlatne značke Šljivić Ekrem, Vukojević Bato, Jusufović Mirsad, Markanović Šimo, Hasić Muharem, Mehanović Džafer i Terzić Salih; Srebrene značke Šljivić Mirza, Šljivić Esad, Vareškić Siniša, Mujagić Fazlaga, Fejzić Enes, Hribar Miroslav, Kovačević Nikola, Hasanović Mirsad, Mustačević Kemal, Pavlović Željko, Hidanović Ramiz, Kasumović Munib, Selimović Sabahudin, Imšić Nurija, Hasičević Mirza, Perić Božo, Salihović Mirsad, Čehajić Ferid, Dervišagić Sulejman, Hukić Mefudin, Jahić Halid i Čorbić Seid; Bronzane značke Bećirović Izet, Malkočević Himzo, Husagić Fahrudin, Malkočević Hamdo, Kovačević Zoran, Vidaković Marjan, Matanović

Goran, Kasumović Ševal, Petrovac Galib, Miklavčić Ivan, Đurić Ivica, Paočić Bajro, Divković Zoran, Djeđević Fikret, Nišandžić Ilija, Huremović Mušan, Salletović Mursel, Jusić Nevres, Pavlović Zoran, Čehajić Rifat, Dervišević Hamza, Barčić Sevret Nuta i Nukić Muhamed. Uručene su i Lovačke plakete u povodu 90 godina postojanja LD „Tuzla“, a dobitnici Jubilar-nih plaketa su: Općina Tuzla, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK, MUP TK, SLD TK, DOO „Menprom“ G. Tuzla, DD „Pivara“ Tuzla, Veterinarska stanica Tuzla, dr. Sadik Latifagić, Božo Novaković, Sakib Altumbabić, Mensur Alić i Zvonko Gusković.

Obilježavanje 90 godina postojanja i rada LD „Tuzla“ je nastavljeno uz zajedničku večeru i veselo druženje uz pjesmu i muziku.

Leon Milošić

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj Odstrijeljeno 30 srndača

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj je vrlo uspješno organizovalo lov na srndača. Plan je ispunjen ulovom 30 srndača visoke trofejne vrijednosti. Lijep primjerak je odstrijelilo

Hariz Salihović, predsjednik Društva (na fotografiji zajedno sa lovcima iz Sekcije „Starić“).

Nedugo poslije ovog lova, na veliku žalost i nevjericu čitave lovačke populacije Tuzlanskog kantona i šire, nesretnim slučajem je preminuo voljeni predsjednik Hariz Salihović. Savez lovačkih društava TK i LD „Sokolina“ Kladanj su izgubili izuzetno plemenitog i dobronamjernog čovjeka i druga, koji je dao golem doprinos unapređenju lovstva i lovačke etike. Do posljednjeg dana života vodila ga je ljubav prema kolegama, prirodi i lovu. Sve povjerene dužnosti je obavljao časno i pošteno, s mnogo žara i krajnje odgovornosti. Svima će nedostajati Harizovo prijateljstvo i vedrina kojima je oplemenjivao druženja. O njegovim zaslugama i ljudskosti će biti više riječi u narednom broju Lovca.

Muhamed Hasanović, lovočuvar

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla Dolijale lije uz pomoć kerova

Grupa lovaca iz sekcija „Slavinovići“ i „Kula-Ši Selo“ iz LD „Tuzla“, s puno uspjeha zajedno lovi već dugo godina, a posebno su ponosni na to što sve čine u skladu s lovnom etikom i tradicijom lovačkog druženja i ponašanja. Njihov posljednji uspjeh je prožet uzbudljivim doživljajima tokom lova na obroncima Majevice kada su u jednom danu, uz svesrdnu pomoć svojih kerova, uspjeli odstrijeliti četiri lisice. Uz peripetije gonjenja lisica od strane kerova, iščekivanja, pucanja uprazno i ranjavanja lisica do neposredne borbe kerova sa lisicama, bio je to nezaboravan lovni dan. Jednu ranjenu lisicu, od strane Sakiba Jahića, u borbi je dokrajčio ker, a strijelci ostale tri su Senad Hukić, Mirsad Rahmanić i Halid Jahić. U lovu su još učestvovali: Izet, Nedžad, Džemo, Fare, dva Senada, Suad, Midhat, Edin, Zoka, Božo, Damir, Munja, Ivan i trojica simpatizera lova.

Zijad Jahić,
grupovođa

Lovačko društvo „Srndač“ Gračanica Lov za pamćenje

Prvi lovni dan na divlju svinju, neuobičajeno topao za jesen s još uvijek bujnom vegetacijom, podario nas je i ljepotom uspješnog lova. Domaćin lova je bila LS „Priješko Brdo“-LD „Srndač“ Gračanica, a lovilo se u rejonu Šamunica. Sunčano rano jutro, susretljivi domaćin, veliki broj raspoloženi lovaca i sjajni posavski goniči, ostavili su snažan dojam na sve prisutne. Lovovođa Sekcije „Priješko Brdo“ je formirao dvije grupe. Nakon pola sata pješačenja, Lesi (vlasnik Božo Jurkić) već oblajava divlje svinje. Lovovođa Admir Jahić hitro pronalazi bezbjedna i pogodna mjesta za čeke, puštaju se preostali psi i lov

počinje. Nakon kraćeg oblažavanja crna divljač je krenula iz skrovišta. Bujna vegetacija smanjuje vidokrug, pucnji su sve češći, kerovi i dalje gone, a svaki lovac osjeća meraklijske trnce. Na krmače vodiče se naravno ne puca, ali je odstrijeljen vepar kapitalac i dvoje nazimadi. Nakon toga, lovovođa sportski i etički prekida lov. Teži dio lova je bio izvući lovinu kroz šikaru i uz strminu. Kapitalca je odstrijelio Vehid Dudić, lovac LS „Priješko Brdo“, a po jedno nazime su odstrijelili Edin Terzić iz LS „Gračanica II“ i Božo Jurkić, gost iz Tuzle. Nakon ovog lova za pamćenje nastavljeno je druženje uz ručak u prelijepoj lovačkoj kući „Vis“, Sekcije „Priješko Brdo“.

Nermin Terzić

Lovačko društvo „Srndač“ Gračanica Dan lovaca Gračanice

Lovačko društvo „Srndač“ Gračanica svake godine na prigodan način organizuje lovačko druženje - Dan lovaca općine Gračanica. Ovogodišnje druženje je održano 25.

avgusta u Trnovcima, na brdu zvanom Vina. Tom prilikom je Društvo, zajedno sa domaćinom, LS „Trnovci“, otvorilo i stavilo u funkciju prelijepu lovačku kuću koju su, uz pomoć matičnog Društva i brojnih donatora, izgradili lovci Sekcije „Trnovci“. Džemal Jukan, predsjednik LD „Srndač“, rekao je da je ovo sedamnaesta funkcionalna lovačka kuća koju su, od završetka posljednjeg odbrambenog rata, izgradili lovci Društva, a da je pored lovačkih kuća izgrađeno i na desetine drugih lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata: hranilice za visoku i nisku divljač, čeke, osmatračnice, remize, nastrešnice, klupe, solila, pojila, kaljužišta itd. Dalje u svom obraćanju lovcima i gostima, predsjednik Jukan je u najkraćem istakao: „Okupili smo i na Društvo uknjižili zemljište površine 75.000 m² i na njemu izgradili savremen teren-ga-

ter za trening i obuku lovnih pasa. U narednom periodu planiramo realizovati Projekt izgradnje lovno-turističkog centra u Gornjoj Lohinji, čime ćemo stvoriti preduslove za profitabilno gospodarenje lovištem i brži razvoj lovnog turizma“. Predsjednik Jukan je izrazio posebno zadovoljstvo i zahvalnost što su ovogodišnje obilježavanje Dana lovaca Općine Gračanica svojim prisustvom uveličali cijenjeni gosti: Sead Čaušević, premijer TK, Ibrahim Salihović, ministar za boračka pitanja TK, Nusret Helić,

načelnik Općine Gračanica i Edin Ibrišević, predsjedavajući OV Gračanica, kao i predsjednici i lovci gostujućih lovačkih društava. Obraćanje i čestitanje premijera i načelnika svi prisutni su propratili gromoglasnim aplauzom.

Nakon svečanog otvaranja i stavljanja u funkciju lovačke kuće, upriličeni su tradicionalni lovački nišan u kružnu metu i bogata lovačka tombola. Prvo mjesto u gađanju lovačkom puškom u kružnu metu je osvojio Zikrija Omerović, lovac LS „Džakule“, drugo mjesto Midhat Zekić iz LS „Vranovići“ i treće mjesto Džemal Mujkić iz LS „Stjepan Polje“. Najboljim strijelcima su dodjeljenje novčane nagrade i prigodne diplome.

Uz bogatu trpezu i kulturno-zabavni program, lovačko druženje je trajalo do kasno u noć.

Tajib Omerović
sekretar LD „Srndač“ Gračanica

Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica Gater opravdao svrhu

U cilju stvaranja uslova za dosljedno provođenje člana 57. Zakona o lovstvu kojim se zabranjuje proganjanje i uznemiravanje divljači izvan terena ograđenog za trening i obuku lovnih pasa za vrijeme lovostaja, LD „Srndać“ Gračanica je prije dvije godine, na vlastitom zemljištu od 7 ha, izgradilo savremen teren, gater za trening i obuku lovnih pasa. Predsjedništvo Društva je donijelo Uputstvo o radu i korištenju i formiralo Komisiju za kontrolu korištenja gatera. Komisiju čine članovi Predsjedništva

Ahmet Hasinović i Midhat Sejdinović i lovočuvar Ramo Zekić. Između ostalog, zadatak Komisije je da rješava eventualne žalbe lovaca koji koriste gater, kao i da predlaže mjere za poboljšanje rada i kvaliteta usluga. U gateru su izgrađeni prateći objekti potrebni za njegovo normalno funkcionisanje i human odnos prema divljači: hranilišta, pojilišta, staze, nastrešnice, kaljužište, koš za hranu i

visoka zatvorenu osmatračnicu (na fotografiji). Automatsku hranilicu (na fotografiji) je donirala firma „Tetrijev“ Srebrenik. Za vrijeme obuke lovnih pasa, njihovi vlasnici se nalaze u čardaku visoke osmatračnice odakle prate trening, a lovci koji čekaju svoj red borave u prizemlju osmatračnice koja je uređena i za odmor lovaca. Prema evidenciji Muhibije Ravkića (na fotografiji), radnika u gateru, za protekle dvije godine obuku je obavilo 1750 kerova. Usluge gatera koriste sve sekcije Društva, a najviše: „Lukavica“, „Babići“, „Trnovci“ i „Prijeko Brdo“, ali i lovci drugih lovačkih društava, a najviše lovci iz Srebrenika, Gradačca, Lukavca, Tuzle, Sapne i Zavidovića. Predsjedništvo Društva je odlučilo da se u gateru održi prvenstvo u takmičenju lovnih pasa, a za organizaciju su zaduženi: Džemal Jukan, predsjednik LD „Srndać“, Suljo Kahvedžić, Dževad Đulić i Ahmet Hasinović, članovi Predsjedništva.

Ohrabreni činjenicom da je gater opravdao svrhu, a na inicijativu većeg broja lovaca, nedavno je pušten u rad još jedan manji teren od oko 2 ha, u kojem su zečevi, koji se koristi za obuku lovnih pasa za lov niske divljači. Ne-

daleko od gatera se nalazi prelijep lovački dom (na fotografiji), na zemljištu od 7.500 m², koji će se preurediti u konak i boravak gostiju koji koriste usluge gatera, a pored doma će biti izgrađena igrališta i staze za rekreaciju.

Tajib Omerović
sekretar LD „Srndać“ Gračanica

Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica Primjer domaćinskog gazdovanja

Lovačka sekcije „Lukavica“ može poslužiti kao primjer domaćinskog i stručnog gazdovanja lovištem. Lovci ove najbrojnije i najaktivnije Sekcije LD „Srndać“ Gračanica svoju ljubav prema prirodi, lovu i divljači dokazuju odgovornim, aktivnim i znalčkim radom na uzgoju, čuvanju, zaštiti, naseljavanju i prihranjivanju divljači u njihovim prirodnim staništima.

Lovočuvari amateri i lovačke patrole redovno vikendom obilaze lovne revire, kontrolišu prilike u lovištu, prehrambene mogućnosti, brojno i zdravstveno stanje divljači, broj predatora i štetočina, predlažu mjere zaštite

i aktivnosti na poboljšanje općeg stanja u lovištu, vršeći redukciju štetočina, posebno pasa i mačaka lutalica. U prošloj lovnoj sezoni, u cilju zaštite divljači i suzbijanja krivolova, organizovali su 15 internih kontrola, 25 izlazaka lovačkih patrola i 35 izlazaka lovočuvara volontera.

Lovci Sekcije „Lukavica“ (na prvoj fotografiji) blagovremeno su shvatili da je uređenje lovišta i redovna prihrana divljači jedan od najvažnijih poslova u toku jedne planske godine, te da ove aktivnosti treba obavljati stručno, organizovano, disciplinovano i u cijelosti ozbiljno. U prethodnoj planskoj godini izvedene su 23 akcije na uređenju lovišta, sanaciji pojilišta, pravljenju staza i prtina i prihranjivanju divljači kroz iznošenje animalne soli i hrane.

Takođe, kroz stečeno iskustvo su shvatili da se mjere zaštite i uzgoja divljači i kompletna kvalitetna briga o lovištu ne mogu uspješno provoditi bez adekvatnog broja lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata. Zato su u pretplošnoj godini izgradili lijepu i funkcionalnu lovačku kuću (na drugoj fotografiji), a samo u prošloj planskoj godini su izgradili 10 hranilica za visoku i nisku divljač, 12 solila, osam pojilišta, pet čeka, dvije visoke zatvorene osmatračnice (na četvrtoj fotografiji), tri nastršnice, 15 klupa itd. Kako se najčešća i najvažnija prihrana glavne vrste divljači na ovom terenu daje u obliku kukuruza u klipu ili zrnu, lovci ove Sekcije svake godine namjenski

zasiju kukuruz za prihranu divljači, na površini od 10-15 dunuma.

Osnovni cilj gospodarenja lovištem vrijednih lovaca LS „Lukavica“ jeste stvoriti što bolje uslove za uzgoj i zaštitu odabranih i atraktivnih vrsta lovno-uzgojne divljači (srna, zec, fazan, divlja svinja). Zahvaljujući takvom opredjeljenju, jedino je u reviru ove Sekcije dostignuto predratno brojno stanje pomenute divljači, s tendencijom povećanja.

Lovačko društvo „Srndać“ svake planske godine unosi u lovište 500-1.000 fazana, ali, se njihovo broj općenito vrlo sporo povećava, osim u reviru Sekcije „Lukavica“. Je-

dino se u njihovom lovištu mogu vidjeti fazanke kako vode zdrave piliće. Povećan broj fazana su postigli internom zabranom lova ove plemenite divljači. Prema Operativnom kalendaru aktivnosti u lovištima TK, svake godine se planira 10-15 lovnih dana na fazana, ali lovci LS „Lukavica“ love samo u jedan lovni dan.

Srneće i crne divljači u reviru LS „Lukavica“ ima u izobilju. To dokazuje i to što je Društvo u ovoj lovnoj godini planiralo, za svih 18 sekcija, odstrjel 25 srndača, a lovci Sekcije „Lukavica“ su već do polovine avgusta odstrijelili šest srndača, i to dobre trofejne vrijednosti.

Kada se ima u vidu ovakva hiperaktivnost i učinkovitost LS „Lukavica“,

onda nije čudo što je ona jedina sekcija koja je za svoj rad i doprinos na unapređivanju lovstva i lovnog streljaštva, od SLD TK, dobila visoko lovačko priznanje – LOVAČKU PLAKETU. Za uspješan i domaćinski rad na očuvanju lovišta, uzgoju i zaštiti divljači, zaštiti okoliša i prirodnih staništa divljači, zaslužni su svi lovci ove Sekcije, na čelu sa Hasančević Mejfudinom (prvi sa lijeva na trećoj fotografiji), predsjednikom LS „Lukavica“, koji uživa veliki ugled među svim kolegama u Društvu. Pored funkcije predsjednika Sekcije, obavlja i funkciju delegata u Skupštini i člana Predsjedništva LD „Srndać“ i delegata u Skupštini SLD TK.

Tajib Omerović
sekretar LD „Srndać“ Gračanica

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac Druženje lovaca Gradačca i Prače

Lovci Sekcije „Jasenica“-LD „Jelen“ Gradačac, 2006. godine su bili gosti LD „Rasoha“ Prača i bili prezadovoljni prijateljskim dočekom, etičkim lovovanjem i općenito druženjem kje su odlučili učiniti tradicionalnim. Prijateljstvo je nastavljeno, tako da je i ove godine upriličeno druženje lovaca Gradačca i Prače, i to prilikom otvaranja ovogodišnje sezone lova na zeca i fazana. LS „Jasenica“ je uspješno organizirala doček svojih prijatelja i kolega iz Prače, na čelu sa predsjednikom Ibrahimom Komaricom, lovnikom Sulejmanom Omerovićem, sekretarom Nedžadom Drugovcem i članom Nadzornog odbora Alijom Aganovićem. Goste je pozdravio Hajro Hodžić, predsjednik Sekcije, a u ime LD „Jelen“ riječi dobrodošlice je uputio lovnik Salih Lipovac, zaželim im uspješnu rekreaciju i dobro oko u lovu. Zajednički lov i druženje rezultirali su razmjenom iskustva

i raznim vidovima saradnje zarad razvoja lovstva. Kraj su začinili lovačko sijelo, bogata lovačka sofrina i muzička grupa Podrinjski ahhbabi, u lovačkoj kući „Jasenica“.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo LD „Rasoha“ Prača (novi naziv LD „Dr. Zahid Čaušević“), prema riječima predsjednika Ibrahima Komarice, koristi uređenu lovnu površinu od 8.600 ha i nalazi se na nadmor-

skoj visini od 1.000 m. Bogato je srnećom i crnom divljači, ima lisice, jazavca, kune, a nema fazana jer nema uslova za pernatu divljač. Društvo ima četiri sekcije i svaka ima svoju lovačku kuću, a lovački dom Društva je u mjestu Hrenovica.

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac Taib obeća i napravi lovačku kuću

Prilikom otvaranja lovačke kuće na području Međiđe, koju je vlastitim sredstvima i trudom, izgradio Senad Omerović, lovac LS „Međida Srednja-Gornja“, Taib Hasić, lovac iste Sekcije, obećao je da će i on uskoro prionuti na posao i sve pozvati na svečano otvaranje „njegove“ lovačke kuće, na još višem terenu. Što Taib obeća to i učini. Na brdu Delić, u stilu tradicionalne bosanske arhitekture, „niknu“ prelijepa lovačka kuća. Poučen iskustvom rada u Austriji, odnosno tamošnjim načinom uređenja lovišta, Taib je uložio trud da, u dužini od 3 km, proširi šumski put od naselja Međiđa do lovačke kuće, tako da lovci i dobro namjerni turisti mogu do nje doći terenskim vozilom. Tako je u lovištu LD „Jelen“ Gradačac izgrađena još jedna izuzetno funkcionalna lovačka kuća koja je svečano zalivena šljivom maksuzijom i začinjena lovačkom sofrinom.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac Odstrijeljen šakal

Tokom novembarskog lova na fazana i zeca, grupa lovaca LS „Sibovac“- LD „Jelen“ Gradačac, koju je predvodio grupovođa Asmir Kadić, odstrijelili su šakala. „Dok smo bili u lovištu Četarnice, kerovi su iz visokih trnjaka podigli nepoznatu divljač, odnosno nisam znao je li se radi o vuku ili lisici, a ispostavilo se da je šakal kojeg sam smrtno pogodio iz sačmarice“, kaže strijelac Meho Kadić. Ovaj opasan predator nije čest lovištima oko Gradačca, ali naseljava posavska lovišta, naročito lovišta oko Odžaka.

Fahrudin Gromić

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

RENOVIRAN LOVAČKI DOM U CENTRU KALESIJE

Lovačko društvo „Spreča“ Kalesija, u okviru redovnih aktivnosti i Plana rada u tekućoj godini, renoviralo je lo-

vački dom „Konak“ u centru Kalesije. Naime, u 2012. Društvo je izgradilo 2 apartmana, u vrijednosti oko 40.000 KM. Međutim, pošto je krov doma bio prekriven šin-

drom, usljed većih padavina često je dolazilo do prokisivanja, tako da su članovi Predsjedništva, uvidjevši prethodne greške izvođača radova, odlučili krov prekriti limom. Za nepunih 30 dana krov je dobio novu „kapu“. Prekriven je najkvalitetnijim limom, o čemu se pobrinula firma DOO „Lafat komerc“ iz Kalesije. U ove radove je uloženo dodatnih 20.000 KM., tako da je lovački dom dobio novi i bolji izgled koji krase Kalesiju i širu okolinu. U toku je opremanje apartmana zašto treba izdvojiti još oko 20.000 KM, tako da će apartmani od Nove godine biti stavljeni u funkciju i spremni dočekati prve goste. Sve je urađeno domaćinskim gazdovanjem Društva, kojeg je uspješno, sa svojim saradnicima, već četiri godine vodi Rasim Omerović.

PROVEDENI IZBORI U SEKCIJAMA

S obzirom da je 2013. izborna godina u Lovačkom društvu „Spreča“ Kalesija, Predsjedništvo je provelo postupak izbora u svih osam sekcija, odnosno njihove skupštine su izabrale nove predsjednike sekcija, koji će biti i članovi Predsjedništva LD „Spreča“. Tako je LS „Kalesija“ za novog predsjednika izabrala Kurtić Envera, LS „Gornja Spreča“ Bećirović Šemsu, počasnog člana, LS „Rainci“

Hasanović Ibru, LS „Tojšići“ Delić Halida, LS „Vukovije“ Valjevac Ismeta, LS „Hrasno“ Zejnilović Sulejmana, LS „Seljublje“ Selimović Mevludina i LS „Memići“ Vildić Sedada. Svi oni su iskusni i aktivni predstavnici sekcija, koji su uglavnom nekad vrili tu dužnost, tako da će rad Predsjedništva „Spreča“ i drugih organa biti u stalnom usponu. Izbor predsjednika Predsjedništva će uslijediti na prvoj konstituirajućoj sjednici, a izbor ostalih izvršnih organa će se izvršiti na redovnoj Skupštini Društva, koja je planirana u aprilu sljedeće godine.

USPJEŠAN LOV LS „SELJUBLJE“

Da su lovci Sekcije „Seljublje“ dobro organizovani kroz vršenje lova, pokazuje primjer uspješno izvedenog lova početkom novembra ove godine. Nakon jutarnjih uputa lovovođe Smajić Ferida zv. Kockar, Seljubljeni su krenuli u lov na nisku divljač. Zajedno su krenuli do lovišta Borovi, rasporedili se po čekama, pustili svoje goniče, na čije štekanje se nije dugo čekalo. Ubrzo, odjeknuo je prasak puške iz pravca gdje se nalazio Bukvarević Meho, a nedugo za njim su zapucali i drugi. Kad se stišala „pjesma“ goniča uslijedio je lovački ručak. Sretni strijelci su bili Meho Bukvarević i mladi lovac Smajić Emir, koji su odstrijelili po jednu lisicu

u veoma kratkom vremenskom razmaku. Ovo je Emiru prva lija, a Meho se toga nalovio, pa su onda uz šale, viceve i obilan ručak nastavili s druženjem. Na fotografiji su: Smajić Rešid, Smajić Ferid Kockar, Smajić Ferid Koka, Selimović Huso Purak, Smajić Emir, Smajić Muhamed, Mujić Abdulah i Bukvarević Meho.

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna Ocjenjivanje lovačkih pasa

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna, pred sam početak lovne sezone za sitnu i crnu divljač, upriličilo je ocjenjivanje lovačkih pasa, kako bi lovci za predstojeću lovnu sezonu bili spremni, jer lovac u lov ne može voditi kera koji nije ocijenjen. Ocjenjivanje je izvršio savezni kinološki sudija Hazem Zahirović, od kojeg doznajemo da je više

nego zadovoljan s ocjenama, odnosno kvalitetom ovačkih pasa u Društvu. Ocijenjeno je oko 40 kerova, uglavnom s odličnom i vrlo dobrom ocjenom, a nešto manje s ocjenom dobar. Po riječima sudije Zahirovića, LD „HMC“ ima i kerove koji zadovoljavaju evropske standarde i kriterije za učestovanje na najprestižnijim izložbama.

Said Smajlović

Lovačko društvo „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić Nov lovački šadrvan u Brnjiku

Dvadesetak vrijednih lovaca LS „Brnjik“-LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić, predvođeni Husejnagić Seadom, predsjednikom Sekcije, u veoma kratkom vremenu su izgradili lovački šadrvan i prilazni put u dužini od 1.000 m. Ovaj izuzetno lijepi lovački objekt je u dimenzijama 6x5 m, a nalazi se u lovištu Strane, u blizini lovačke kuće. U sklopu njega je izgrađen i kamin što šadrvan čini posebno lijepim i funkcionalnim. Činu svečanog otvaranja lovačkog šadrvana je prisustvovalo sedamdesetak lovaca Društva, kao i kolege lovci iz Brčkog, Lopara, Tuzle i Kalesije. Predsjednik Husagić i počasni član Mujkić Pašaga su pozdravili prisutne u ime organizatora, a treba pomenuti da su organizatori bili i Smajlović Sejfi, Livadić Jusuf Juka i Selimbašić Hajrudin Hajro. Najviše zasluga za gradnju šadrvana pripadaju samim lovcima Sekcije „Brnjik“, ali treba istaći da su gradnju novčano pomogli braća Husejnagić Asmir i Samir, rodod iz Brnjika koji duže vremena rade i borave u Švajcarskoj. Gradnju šadrvana su donirale i firme: „Mrkaljević“ d.o.o. Čelić, „Papillon“ Brnjik, „Izomont“ Vražići, „Arapovac“ d.o.o. Ratkovići, „Bijelić gradnja“ Brčko, kao i mnogi mještani Brnjika.

**Komisija za informisanje
LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić**

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik Pade vepar na Majevici

Lovci sekcija „Crveno brdo“ i „Duboki potok“ bili su veoma druželjubivi i uspješni u lovu na crnu divljač po zimskom bijelom pokrivaču. Poštivajući striktno načela lovne etike i organiziranog lova, ulovili su kapitalan primjerak vepara. Strijelac je bio Minel Mrkaljević.

Admir Osmić

Početkom novembra grupa lovaca LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić, na poziv ljutih Krajišnika, bili su gosti Sekcije „Mileta“-LD „Bihać“. Osim Čelićana u lovu na divlju svinju su bili i gosti iz LD „Srndać“ Bosanski Petrovac, kao i lovci iz Kulen Vakufa, Cazina i Prijedora. Crna divljač se lovila desetak kilometara od Kulen Vakufa i Martin Broda, u lovištu Čava-Stenjan-Osječenica. Ovaj teren, na nadmorskoj visini oko 1.300 m, čuven je po velikoj naseljenosti divlje svinje, a poznat je i po prisutnosti vuka, medvjeda i tetrijeba. Mujaga Kolaković je svima zaželio dobar pogled, skrenuo pažnju na oprez zarad sigurnosti u lovu, a potom je lovce rasporedio po čekama. Veoma raspoložene lovce je predvodio pogon vodič Mujaga Dedić, kojemu su se pridružili Čelićani Faruk Mehanović i Nedžad Gačević. Za vrijeme pogona, kerovi Mehanović Faruka i Nadarević Safeta (fudbaler FK „Jedinstvo“ Bihać i svojevremeno reprezentativac BiH) brzo su pronašli divlje svinje i usmjerili ih na čeke. „Zagrmjele su prangije“ a rezultat su dvije odstrjeljene divlje svinje. Strijelci su bili Muharem Zjakić i Safet Nadarević. Nakon uspješnog lova i fotografisanja, druženje je nastavljeno u lovačkoj kući uz bogatu lovačku trpezu, o čemu se znalački pobrinuo Husejn Redžepagić zv. Čena. Zasluge za odlazak Čelićana u Bosansku Krajinu najviše pripadaju Mrkaljević Muhamedu, vlasniku firme „Mrkaljević“ d.o.o. Čelić i Mešić Aletu iz Kozarca kod Prijedora, koji duže vremena radi i boravi u Švajcarskoj. Njihova saradnja je i potekla u švajcarskom Lucernu gdje organizuju sportska i kulturno-umjetnička druženja mladih iz BiH i dijaspore. Za nadati se je da će lovačka druženja Čelićana i Krajišnika biti češća i berićetnija.

**Komisija za informisanje
LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić**

Mjere zaštite i uzgoja divljači zimi

Planiranje gospodarskih mjera u lovištu (zaštita i uzgoj divljači, uređenje lovišta, korištenje lovišta i divljači, mjere za smanjenje šteta od divljači...) obaveza je predviđena Zakonom o lovstvu i podzakonskim aktima. Njihov oblik i opseg utvrđuje se u lovno-gospodarskim osnovama, a potanko se razrađuju u redovnim godišnjim planovima gospodarenja gdje se te mjere definiraju u skladu s podacima o proljetnom stanju pojedinih vrsta divljači i predviđenim promjenama koje donosi godišnja dinamika razvoja (prirast priplodom i prelazak u više dobne razrede) kod pojedinih populacija. Normalno je da se u godišnjim planovima – uz oblik i opseg pojedinih mjera – utvrde i rokovi njihova izvršenja, kako bi poduzete mjere dale očekivane učinke. Ovo vrijedi i kad su u pitanju mjere zaštite i uzgoja divljači. Zadaci utvrđeni godišnjim planom uključuju i mjere zaštite staništa i divljači u njemu u toku zimskih mjeseci. Divljač se sama prehranjuje kako bi živjela i opstala, ili je mi u nepovoljnim uvjetima prihranjujemo kako bismo joj pomogli i olakšali prezimiti, dajući joj hranu iz ljudskih resursa. Prema tome, prehranjivanje je prirodan i spontan proces, a prihranjivanje je ljudski, plemeniti, planirani i često nužni čin, kako bismo održali ravnotežu u prirodi.

Mjere zaštite

Mjerama zaštite lovišta i divljači, u današnjim uvjetima gospodarenja lovištima, pripada prvo mjesto. O uspješnosti poduzetih mjera zaštite ovise rezultati ostalih gospodarskih mjera. Ovim mjerama se štiti mir u lovištu, koji mogu narušiti krivolovci ili prekobrojni predatori, prati se zdravstveno stanje i razvojni proces svih populacija divljači, nadzire se stanje infrastrukturnih objekata i prate se posljedice nastale prirodnim pojavama. A sve to kroz nekoliko aktivnosti i obaveza:

Prvo, organizirana čuvarska služba treba učinkovito zaštititi populacije divljači u lovištu kako bi divljač, svaka posebno i u punom broju, kroz tekuće reproduktivne i razvojne procese postigla optimalne, planom predviđene rezultate. Zadaci stručne i čuvarske službe u zimskom su razdoblju jednaki kao i u ostalim godišnjim dobima. Naglašenija se pažnja poklanja događanjima u lovištu u razdobljima s debljim snježnim pokrivačem, kad je divljači otežano kretanje pa je povećana opasnost od predatora i od krivolovaca, koji mogu ozbiljnoporemetiti planirane razvojne procese kod divljači i zacrtane gospodarske ciljeve.

Drugo, savjesno praćenje zdravstvenog stanja i razvojnog procesa populacija divljači i izvještaji o uočenom, stalan je zadatak čuvarske službe i svih aktera u lovištu, a posebno pred sezonu i tokom korištenja lovišta i divljači. Na temelju podataka terenskog osoblja, stručna služba lovišta načinit će konkretan prijedlog korištenja divljači, u kojem će, kod krupne divljači, predvidjeti da se iz lovišta najprije izluče ozlijeđene, na bolest sumnjive i uzgojno nepoželjne jedinice, a tek potom i trofejno dozrele, a kod sitne – da se iskoristi realan godišnji prirast, kako bi se u sljedeću repro-

duktivnu sezonu ušlo s poželjnom i (lovno-gospodarskom osnovom) planiranom spolnom i starosnom strukturom populacija.

Treće, očuvanje svih infrastrukturnih objekata lovišta u funkcionalnom stanju. Uloga je infrastrukturnih objekata predviđenih osnovom da doprinesu lakšem postizanju očekivanih rezultata u gospodarenju lovištem. Objekti trebaju biti upotrebljivi tokom cijele godine. U zimskim mjesecima, sa stanovišta zaštite, pažnju posvećujemo zatvorenim čekama (uz hranilišta) iz kojih se, u noćima s mjesecinom, prati stanje kod krupne divljači i predatora, i na temelju tih podataka odlučuje se o odabiru jedinki za izlučivanje. Istovremeno se ustanovljava brojnost s kojom se, u idućoj reproduktivnoj sezoni, može računati kod onih vrsta (medvjeda i divokoza, primjerice) koje u razdoblju

proljetnog prebrojavanja (zbog dužeg trajanja zimskih uvjeta) mogu biti nedostupne. S ciljem zaštite, dužna se pozornost poklanja i očuvanju oznaka granica lovišta, brine se o prohodnosti staza za komunikaciju do hranilišta (kako bi ona bila dostupna divljači i radnicima koji se o njima staraju), čeka, koliba i drugih lovno-tehničkih objekata. Odgovarajuća briga poklanja se i funkcionalnosti lovno-uzgojnih objekata, posebno onih koji služe čuvanju i ponudi hrane (stogovi, sjenici, koševi, hambari, trapovi, silaže i hranilišta).

Četvrto, u mjere zaštite obavezno treba uvrstiti i najstrožu kontrolu primjene odredaba Zakona o lovstvu po kojima je „divljač zabranjeno uznemirivati i loviti u vrijeme kad je na prostoru na kojem je ugrožena poplavom, snijegom, požarom, poledicom i prirodnim nesrećama“.

Mjere uzgoja

U mjere uzgoja divljači u zimskom razdoblju najprije se ubrajaju one kojima se, u kritičnim razdobljima, osigurava prihranjivanje kabastom, zrnastom, gomoljastom ili zelenom hranom. Treba naglasiti da se one mogu ostvariti samo ako je hrana – u opsegu predviđenom godišnjim planom – na vrijeme i uredno uskladištena i pripremljena za ponudu divljači u odgovarajućim hranilištima (koja se obavezno aktiviraju u razdoblju bez snijega, radi privikavanja divljači na njih) i ako se ona u krizno vrijeme uredno dopunjuju. U praksi se sve to obično prakticira na sljedeće načine:

Prvo, kabastu hranu iz stogova raspoređenih po lovištu činimo dostupnom pred očekivani snijeg, i to skidanjem ograde koja ih je štitila u razdoblju ispaše domaćeg blaga, a iz sjenika – spuštanjem dnevnih količina sijena u jaslje (pod sjenikom) u dane kad to smatramo potrebnim, kako bi je divljač koristila.

Drugo, zrnastu hranu preživacima nudimo u korišćenju ispod jaslja u sjeniku, medvjedima iz betonskih (automatskih) hranilica, divljim svinjama (i medvjedima) iz hranilica od traktorskih guma ili metalnih hranilica, a poljskim kokama ispod nadstrešnica.

Treće, gomoljastu i zelenu hranu: krompir, repu, čičoku i stočni kelj, divljači nudimo na njivama za divljač u lovištu (koju sama pronalazi), a samo gomoljastu još i iz trapova pokraj hranilišta. Ne smijemo, pritom, zaboraviti vodu, koja je nužna za opstanak divljači. Krizna razdoblja mogu prouzrokovati dugotrajne suše ili duža vremenska razdoblja s ekstremno niskim temperaturama. U takvim okolnostima vodeni tokovi i izvori presahnu ili se zamrznu, i za životne potrebe divljači voda postaje dostupna samo iz nenasušenih vlati trave, neodrvjenjelih izbojaka drveća i grmlja, opalih plodova šumskog voća (nezamrznutog – pod listincem), te gomolja (krompira, čičoke ili repe) i stočnog kelja, koje divljač sama pronalazi u njivama za divljač ili su joj ponuđeni iz trapova.

Četvrto, ako se nudi hrana iz trapova, valja je ponuditi u doba dana kad su temperature najviše i u količini koju će divljač pojesti prije večernjeg mraza (neiskorišteni ostaci – smrznuti gomolji, neuporabljivi su i moraju se ukloniti iz hranilišta). U mjere uzgoja u zimskom razdoblju moramo svrstati i interventni izlov iz sanitarnih i selektivnih razloga, te redoviti odstrjel prekobrojnih predatora, starih i trofejno dozrelih jedinki ostalih vrsta divljači u razini godišnjeg plana korištenja lovišta, kako bi, za sljedeću reproduktivnu sezonu, kod svih vrsta divljači ostala planovima predviđena brojnost zdravih i reproduktivno najkvalitetnijih jedinki i što povoljnija spolna i starosna struktura (kod krupne divljači).

Na kraju, ne smijemo zaboraviti ni brigu o održavanju lovno-uzgojnih i lovno-tehničkih objekata, a poglavito pristup (i ljudi i divljači) do hranilišta, pojilišta i skladišta hrane, kao i odgovarajući komfor za ugodan boravak u zatvorenim čekama i lovačkim kolibama radnika koji se brinu o zaštiti lovišta i uzgoju divljači.

LOVAČKI VICEVI

Mladi lovac za Novu godinu oglasio se na internet-skoj mreži:

- Djevojkama koje me nisu upoznale u 2013. želim puno više sreće u 2014. godini!

Doktore, dok sam u lovu, u tišini šume čujem glasove, a nikoga ne vidim.

- Kad vam se to događa?
- Kad telefoniram!

Lovac se žali doktoru, pokazuje rukom od lakta, ispod pazuha, preko rebara pa do drugog pazuha.

- Ovuda me boli, da nije od puške!?
- Recite mi da li pijete?
- Da, ponekad, poprilično!
- Pijete u kafani?
- Da, redovno poslije lova!
- Nije od puške, to vam je od šanka!

Sa lovačkom družinom pođe i stranac lovac koji malo zna Bosanski. Upita za kazanom:

- Zašto se u vašem jeziku kafa peče, a hljeb kuha?
- Nije to ništa, kod nas se jaja tuku, a čarape čuju – pojasni mu domaći lovac.

Mladi lovac ostavio sve i otišao sa jaranima u lov. Na čeki stiže SMS-poruka.

- Što ti piše cura? – pitaju ga stariji lovci.
- Piše: Sad mi trebaš mi ko česalj Šabanu Šauliću!

Lov fazana

Fazan (*Phasianus colchicus*) je naša najrasprostranjenija i najobičnija vrsta pernate divljači. Iz svoje azijske pradomovine davno je naseljen na ovim prostorima. Njegovom umjetnom uzgoju, naseljavanju i zaštiti je posvećena takva pažnja kao rijetko nekoj drugoj vrsti divljači. Najpoznatija i najčešća vrsta kod nas je obični fazan (*Phasianus colchicus colchicus*), a najviše ima križanaca između nekoliko vrsta: obični fazan (mužjak nema bijelu ogrlicu), kineski (mužjak ima bijelu ogrlicu i čuperak perja na glavi, tzv. uške), mongolski (mužjak ima ogrlicu ali nema „uške“) i crni ili zeleni fazan (mužjak nije jarko crvene boje, već tamnozeleno boje, a ženka je hrdasto-crna). Zlatni i srebrni fazan izgajaju se kao ukrasne ptice i nisu prikladni za uzgoj u našim lovištima.

Stanište. Fazani nisu selice, ali su velike skitnice. Čim im neki predio više ne odgovara, odlaze u potragu za boljim, i to najčešće pješice. Tokom vegetacijskog razdoblja žive i razmnožavaju se u poljima i po okolnim šumarcima. Kad polja ogole, sklanjaju se u šumu. Fazane nalazimo i u raznim gustišima, šipražju, kupinjacima i u trščacima uz bare, jezera, rijeke. Za razliku od prepelice i jarebice, noću spavaju na drvetu, a i pred opasnošću rado uzlijeću na drvo. Dan provode u traženju hrane, prpošenju i skrivanju pred neprijateljem u gustišima i na rubovima šuma. Hrane se biljnom hranom kao što su žitarice, sjemenke korova, šumske bobice i životinjskog hranom – kukcima, gusjenicama, crvima, pužićima, kornjašima, gušterima itd. Iako ne žive u obiteljskim jatima kao i jarebice, fazani se tokom godine kreću najčešće u grupicama obično ptica istog spola. Zato, ako naiđete na fazana, najvjerojatnije se u blizini nalazi još neki njegov srodnik. Jedino za parenja, u proljeće, stvaraju neku vrstu obiteljskih zajednica, jer svaki mužjak okuplja oko sebe po nekoliko ženki.

Vrijeme lova. Fazan je atraktivna lovna divljač ukusna mesa, koja se Prema Zakonu o lovstvu FBiH može loviti od 1. oktobra do 15. januara. Ovu plemenitu pticu valja loviti kad odmakne jutro, ne suviše rano u zoru. Ako je kišno vrijeme, jugo, pogotovo ako je kišilo noću, najbolje je fazane pustiti neka malo prohodaju. Taj moment je neobično važan zbog dva razloga: prvo, fazan sa sebe otrese nakupljene kapi vode, perje mu učas zablista, i drugo, za sobom, kuda se kreće, ostavlja svjež vidljiv trag. Ptičar ga onda može lako pronaći i fermati, lako ćemo ga odstrijeliti i pas će ga veoma rado aportirati na zadovoljstvo lovcu i sebi. Već na početku lovne sezone, dakle

početkom oktobra, još je toplo i možemo (nekad) slobodno loviti u kratkim rukavima. O vremenu ovisi uspjeh lova, a lovac se mora tako pripremiti vodeći računa da u cijevi ima sitniju sačmu, te voditi brigu o svom psu kojemu, također, poslije dužeg lova, može štetiti vrućina. Fazan je tako na oprezu, trči i bježi više i dalje nego što bi to inače činio u drugačijim vremenskim prilikama. Lijen je poletjeti, napustiti svoje udobno skrovište, čuču negdje za-

bijen u gustišu. Zato voli bježati na nogama koliko god može, odnosno koliko mu dopuštaju prirodne zapreke i druge okolnosti samoga lova.

Načini lova. Lov na fazana može se izvesti na više načina, a tri su osnovna; prigon, pogon, traženje sa psom ili u kombinaciji međusobno, vodeći računa o broju prisutnih lovaca, klimatskim uvjetima, te broju pasa obučениh za lov. Lov prigonom je običavan u prošlosti i to često između dva svjetska rata na većim vlastelinskim posjedima, gdje je bilo uvjeta za veći uzgoj fazanske divljači, a danas gledajući kataloge lovnih ponuda, još vjerojatno u Mađarskoj gdje se po lovnom danu može odstrijeliti i nekoliko stotina kljunova. Lov se odvijao tako da se veći broj pogoniča poravnava u jednu ravnu liniju i kreću prema liniji lovaca, podižući fazane uz galamu i tjerajući ih na lovce, često i uz upotrebu pasa goniča i šunjakavaca. Lovci pucaju na fazane koji ih preljeću u brzom letu, a pojedini upotrebljavaju i po dvije istovrsne puške zvane „blizanke“. Pri punjenju i pražnjenju pušaka pomaže im za to jedan izvježban punjač, vješt u brzom punjenju i pražnjenju oružja. Danas takav lov u nas nema opravdanja ni smisla, a mogao bi se izvoditi u dosta smanjenom obujmu, u zaista gustim šumama i šikarama skoro neprohodnim, uz pomoć pasa i nešto pogoniča. Lov pogonom, ili bolje rečeno kombinirani lov uz pomoć pasa i pokojeg pogoniča, najčešći je način lova ove vrste divljači. Uz fazana, lovi se i ostala divljač: šljuka, trčka, zečevi i štetočine. Lovci se kreću u više ili manje ravnoj liniji, ovisno o terenu, i pucaju na divljač koja se diže ispred njih. U lovu na fazana dobro je znati neke pojedinosti koje su jako bitne za uspješnost ulova. Za vrijeme uzlijetanja fazan nije brz, ali to može prevariti lovca zato što mora pretjecati puškom u pravcu prema gore ako ne postoji bilo kakva mogućnost da se fazanu dopusti izravnavanje leta paralelno sa zemljom i onda uputiti hitac. Kad je fazanov let poprečan na našu poziciju, uvijek treba uzeti veće pretjecanje zato što je brzina leta znatna, a pogotovo ako je u pitanju laganiji primjerak. Loveći fazana u gustoj šumi

ne možemo pucati po jednom ustaljenom redu, već instinktivno, po osjećaju, ovisno o otvorenosti ambijenta. Najbolji rezultati se postižu ako se polagano cilja i pretječe silueta fazana u letu. Mnoge lovce često zbuni vrlo bučan uzlet fazana, najčešće s pjevom, drugi su prevareni dužinom fazanova repa te daju samo kratko pretjecanje, a trećima je veliki broj hitaca otišao u prazno zbog velike brzine pucanja na kratkoj udaljenosti. Pravi lov na fazana, često težak i prožet sportskim nabojem, ostaje onaj uz upotrebu pasa ptičara.

Upotreba pasa. Fazani se love sa psima šunjkavcima i ptičarima. Šunjkavci su prikladniji za gustiše u koje se, zbog malog rasta, lakše zavlače, a ptičari su praktičniji na otvorenijim terenima, koje puno više i brže pretražuju i pronalaze divljač. Ptičari, bilo da su kontinentalni ili engleski, pokazuju odlične rezultate, ali lov sa mladim psom treba u početku izbjegavati. Odrasli fazan, osobito mužjak, ima vrlo nezgodno ponašanje pred psom, pješači u nedogled prije nego uzleti. Ovo nervira mladog psa, koji je u markiranju mnogo krući a u podizanju eksplozivniji od iskusnog psa ptičara. Usred stalnog izvlačenja fazana, mladi pas može lako izgubiti strpljenje i poslije dužeg ili kraćeg stajanja jednostavno se zaleti i podiže divljač. Ovo mu lako može preći u lošu naviku koje se poslije teško oslobađa. Nisu baš svi ptičari najpogodniji za lov na fazana. Gustiši u koje se fazan voli skloniti znaju biti itekako neugodni i za psa i za lovca. Ovdje su šunjkavci jako pogodni i korisni. Potpuno obučeni i rutinirani, sa zadovoljstvom će se zavlačiti u najgušće predjele da bi istjerali fazana lovcu na nišan. U svakom slučaju, lov sa obučenim ptičarima, bilo koje vrste, pružit će lovcu pravo zadovoljstvo i osjećaj istinskog užitka, gdje se lovac i pas nadopunjuju, a to je bit i glavna draž lova.

Puške i municija. O oružju i municiji može se raspravljati nadugo i naširoko, a na kraju se sve svodi na predrasude i navike. Svaki lovac bira kalibar i pušku koji mu „leže“. Uobičajeno je mišljenje da se za lov fazana upotrebljava sačmarica kalibra 12, srednje dužine cijevi 70-75 cm. Izbor dužine cijevi i čokova je uvjetovan terenom na kojem se lovi, također i karakteristikama lovljene

divljači. Za lov u šumi i gustoj šikari traženjem sa psom ptičarom, zgodno bi bilo koristiti nešto kraće cijevi (65-70 cm) sa širim posipom sačme, tj. cilindar bez čoka u prvoj cijevi, a u drugoj ¼ čoka. U slučaju lova na otvorenom i na čeki kod prigona, gdje se mogu očekivati hici i na veće udaljenosti, upotreba metaka jačih punjenja i cijevi jačih čokova posve je opravdana. Što se tiče municije, tu je sve jasno. Punjenje od 28 do 32 grama posve je dovoljno za pucanje na kraćim udaljenostima i u toplijim vremenskim uvjetima. U tom slučaju promjer sačme ne treba prelaziti 2,9 mm. Za krajnje udaljenosti i lov u hladnim vremenskim uvjetima najbolje je upotrebljavati teška punjenja od 36 grama sačme, ili čak maksimalno jako streljivo tipa baby-magnum s veličinom sačme od 2,9 do 3,5 mm. U posljednje vrijeme mnogi evropski i svjetski proizvođači municije proizvode specijalno streljivo za lov fazana. Isporučuju ga u nekoliko varijanti: lako punjeno (28 – 30 g), srednje punjeno (30 – 36 g) i teško punjeno baby-magnum od 42 g. Za kraj, lovci koji su svladali i shvatili pravila lovne balistike, prije svega ne smiju pucati na udaljenosti veće od 40 metara. Iskustvo uči, radije pustiti divljač nego pucati na većoj udaljenosti. Jer, ako se fazan pogodi s jednim, najviše dva-tri zrna na 50 ili više metara, niko neće od tog hica imati koristi. Divljač će ostati nepronađena i izgubljena u lovištu. Čini se da je ipak bolje i praktičnije pustiti je, pratiti njezino spuštanje na zemlju i nadati se da ćemo je uskoro ponovno podignuti. Prema Pravilniku o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja najmanji dopušteni promjer sačme za lov na fazane je 3,0-4,0 mm, a najveća dopuštena daljina gađanja je 40 m. Prema Operativnom kalendaru aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2013./14. godinu, lov fazana je predviđen u oktobru, novembru i decembru 2013. godine (u određene dane).

M. Bešlić

Oduvijek je lov na divlju svinju bio nešto izuzetno i izazovno, pa i danas, kad je ona znatno rasprostranjena u brojnim lovištima na našim prostorima. Zato i sve više lovaca pokazuje interes da lovi ovu atraktivnu vrstu divljači, čije se brojno stanje iz godine u godinu povećava.

Tome, pored ostalog, doprinosi i to što je divlja svinja svaštojed i ima širok radijus kretanja, u potrazi za hranom. Uz sve to, ima i dobre instinkte samoočuvanja, pa je za njen lov potrebno i dobro iskustvo. Ukoliko lovac želi da bude uspješan, neophodno je i da dobro poznaje ponašanje divljih svinja i njihove navike. Ona spada u izuzetno inteligentne, oprezne i lukave životinje koje, zahvaljujući dobro razvijenim čulima njuha i sluha, lako otkrivaju opasnost što je njihova prednost u odnosu na lovca. Prema Operativnom kalendaru aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2013./14. godinu, divlje svinje se love u određene dane od oktobra 2013. do februara 2014. godine. Prema Pravilniku o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja najmanji dopušteni kalibar za lov na divlje svinje je 7, najmanja dopuštena kinetička energija zrna na 100 m je 2500 džula, najmanja dopuštena težina zrna je 8,20 grama i najveća dopuštena daljina gađanja je 150 metara. Izuzetno, pri odstrjelju divlje svinje dopuštena je upotreba jediničnog zrna iz lovačke puške sačmarice a najveća dopuštena daljina gađanja je 40 metara.

Lov s visokih čeka

Jedan od uzbudljivijih načina da se odstreli divlja svinja je lov čekanjem. Riječ je o lovu s visokih čeka. U odnosu na čekanje sa zemlje, daje određene prednosti lovcima - pre svijega, omogućava dobru preglednost terena, a divljim svinjama daleko je teže da osjete lovca. Uz to, ovaj način lova je bezbjedniji i po same lovce, jer su poznati brojni slučajevi težih ranjavanja i pogibija lovaca prilikom čekanja divljih svinja na zemlji. Da bi se izbjegli nesrećni slučajevi, važno je sprovođenje neophodnih mjera bezbjednosti i pravila ponašanja svih učesnika lova. Lovac ne smije da puca dok nije siguran u šta gađa, i ne smije da ugrozi nečiju bezbjednost. Za uspješan lov divljih svinja čekanjem neophodan je niz određenih predušlova. Prije početka lova, lovci moraju da obiđu teren i da čitanjem tragova utvrde mjesta koja ova vrsta divljači najčešće posjećuje. Tu treba i da postave mesta za doček. Visoke ili prenosive čeke treba da budu postavljene na najboljim mestima, odnosno onim koja divlje svinje posjećuju radi ishrane, zatim u blizini kaljužišta i glavnih staza divljači.

Pravo vrijeme za lov

Divlje svinje izlaze u sumrak i svitanje, a veoma uspješno mogu da se love i u noćima s jakom mjesečinom, jer su tada tokom cijele noći aktivne. Zato su svetle noći, pri punoj mjesečini i bez vjetera, najpogodnije za lov čekanjem. Lovci najveće šanse za odstrjel imaju u večernjim satima, kad je aktivnost divljih svinja izraženija, odnosno kad kreću u potragu za hranom. Lov može da bude izuzetno uspješan i u ranim jurarnjim satima, kad se crna divljač vraća u šumske i ritske komplekse, gdje se tokom dana odmara. Lovac koji lovi ovim načinom lova, mora da bude potpuno miran i tih na čeki, jer i najmanja greška, neznanje ili nepažnja mogu da ga odujaju i tako upropaste lov. I dolazak na čeku mora da bude pravovremen i tih, uz vođenje računa da se ne presjeku staze kojima se očekuje dolazak divljači. Poželjno je i da se dođe uz vjetar.

Od velikog je značaja i da čeka bude udobna, da se ne klima i ne škripi. U blizini čeke lovac ne treba ni da obavlja fiziološke potrebe. Podrazumjeva se da prije polaska u takav lov ne upotrebljavamo parfeme i da u okolini čeke ne bacamo opuške cigareta.

Mjere opreza u lovu

Pošto divlja svinja izuzetno vodi računa o sopstvenoj bezbjednosti, lovcu nije lako da je nadmudri. To se prvenstveno odnosi na zrele veprove, tzv. samce, koji žive usamljeno, i u najgušćim i najnepristupačnijim dijelovima lovišta. Njihova životna aktivnost odvija se pod okriljem noći, a staze kojima prolaze uvijek vode kroz najveće gustiše. Mjesta prelaza uglavnom su kratka, a veprovi, prije nego što izađu na njih, uvijek zastanu na ivici gustiša gdje, koristeći čula sluha i njuha, provjeravaju da li je prelazak bezbjedan. Ukoliko se nalaze u blizini krda, uglavnom izlaze posljednji, tako da ih je veoma teško odstrijeliti. Imajući u vidu činjenicu da se divljač pojavi i poslije nekoliko sati upornog čekanja, od lovca se očekuje izuzetno strpljenje i upornost. Iskusniji lovci znaju da precizni pogoci u predjelu glave, vrata i kičme momentalno obaraju divljač na mjestu nastrjela, koja „pada u vatri“. Međutim, često se dešava da divljač bude samo ranjena, tako da je neophodno da se krene u potragu za njom. Prije toga je neophodno da lovac, odmah poslije pucanja, prati i pokuša da odredi pravac u kom se div-

ljač uputila. Neophodno je i da obilježi mjesto nastrijela i pokuša da pronađe tragove krvi, dlake ili tkiva ranjene svinje. Pri tom, treba imati u vidu da ranjena divlja svinja (naročito vepar), može da bude veoma agresivna i da predstavlja veliku opasnost po lovca. Upravo zato, od velikog je značaja da lovac u potragu nikada ne ide sam, bez iskusnih kolega i lovačkih pasa obučenih za rad na krvnom tragu. Činjenica je da bez dobro obučenog lovačkog psa-krvosljednika potraga može da bude opasna, naporna, neizvjesna i često bez rezultata, jer je

teško pronaći ranjenu ili već uginulu divljač. Treba imati na umu da svaka ranjena i nepronađena krupna divljač predstavlja veliku štetu i gubitak, ne samo za lovište, nego i za lovca. Zato je i poželjno da korisnik lovišta ima dobro obučene i iskusne lovačke pse-krvosljednike. A što se potrage tiče, ona treba da bude lagana i oprezna. Čim se pronađe ranjena divljač, u pogodnom trenutku neophodno je uputiti hitac samilosti, i to s bezbjedne distance.

Lov na divlje svinje podrazu m je v a poznavanje ove divljači. Kako se divlja svinja

na ovim prostorima najčešće lovi čekanjem, od velike je koristi znati kako izgledaju tragovi divlje svinje. Na taj način ćemo moći da utvrdimo kuda se kreće i gdje se zadržava. Divlja svinja ima običaj da se kreće istim stazama i da dolazi na ista mjesta da se hrani nekoliko dana za redom. Iako divlja svinja ostavlja dosta različitih tragova,

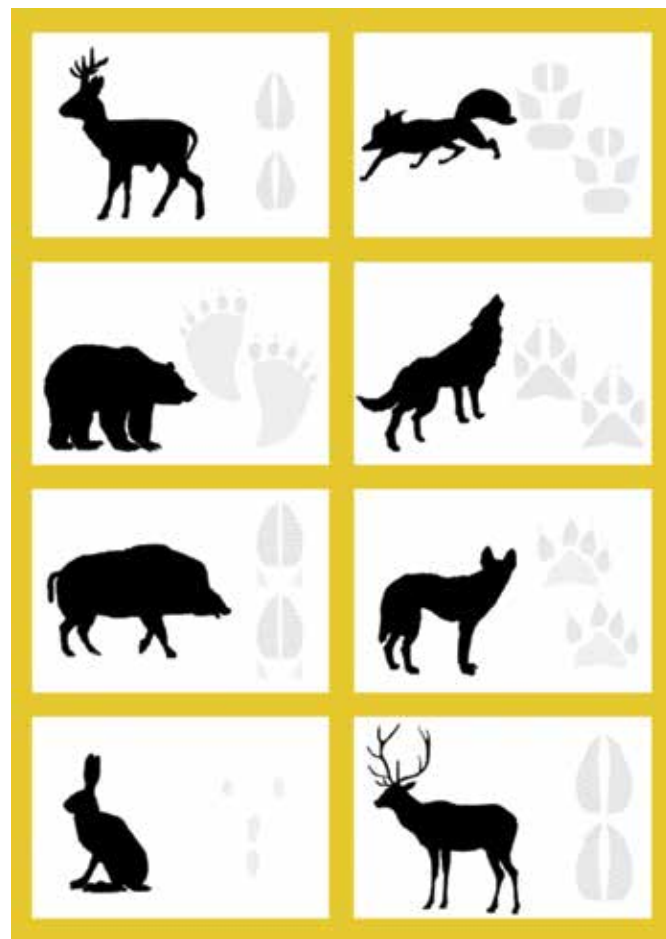
Trag divlje svinje

za lovce su najzanimljiviji tragovi nogu i mjesta gdje je svinja tražila hranu rijući po zemlji.

Tragovi nogu kuda je divlja svinja prolazila su dobar pokazatelj, jer ona dosta često koristi iste staze za kretanje, dok, kada je upitanju hranjenje, dešava se da se pojedine lokacije koriste sezonski i u kraćem vremenskom periodu. U poljoprivrednim usijevima mogu se pronaći tragovi prisustva divljih svinja i na osnovu toga zaključiti neke stvari. Naprimjer u kukuruzu je to jasno uočljivo, a ako se obrati pažnja može se vidjeti i da li su divlje svinje tuda samo u prolazu ili su u blizini pa redovno posjećuju njivu. Ako su u prolazu, šteta koju su napravili je takva da se stabiljike ravnomjerno suše, dok se u slučajevima kad su u blizini, mogu vidjeti izlomljene stabiljike kukuruza koje su polomljene prije par dana, a pored njih i one koje su divlje svinje izlomile juče.

Divlja svinja je papkar, poput jelena, pa im i tragovi mogu ličiti. Međutim, kako se životinje veoma razlikuju po izgledu, tragovi kod jelena između sebe imaju oko 70 cm, dok tragovi divlje svinje mogu da budu udaljeni oko 40 cm. Divlja svinja u mekanom terenu ili snijegu ostavlja tragove tako da se jasno razaznaju zapapci. Kako se divlja svinja uglavnom zadržava u blizini vode, u blatu će uvijek ostajati dublji i jasan trag. I o brojnosti divlje svinje se iz tragova može dosta saznati, one su uvijek u grupi, izuzev starijih veprova, tako da je vjerovatnoća da će se naći veći broj tragova na manjem prostoru velika. Ovo isto važi i kada je u pitanju zemlja gdje su svinje tražile hranu, jer će svinje u tom slučaju da prevrnu veću površinu.

Ove informacije su korisne kada je u pitanju lov na divlje svinje, ali za pravilno tumačenje onoga što se vidi na terenu je neophodno da lovac stekne iskustvo.

Lovački psi Odložljivost

Pod odložljivošću smatramo naviku da psa možemo ostaviti na nekom mjestu, s kojeg nas on vidi ili ne vidi, a da se s tog mjesta ne makne bez naše zapovijedi, vidio on divljač ili ne, pucali mi ili ne. To odlaganje može trajati i satima. Koliko je to važno, poznato je svakom lovcu, lovio on sitnu ili krupnu divljač. Neuporediva je razlika loviti sa psom koji je tome naučen ili s onim koji to nije. Primjer:

U lovištu smo i opazimo kako u obližnju baru sjedaju patke. Ako psu zapovijedamo da legne i čeka, a mi se došuljamo do bare zaklonjeni za kakav grmič, dođemo do lijepe lovačke prilike. Ako je pas naposlušan a u isto vrijeme je vidio sjedanje pataka kao i mi, u divljem je trku prije kod njih nego mi, i prilika je upropaštena. Ako ga nismo naučili odložljivosti, on će to svaki put učiniti, tukli ga mi ili ne. Kako, dakle, to spriječiti?

Ukoliko smo psa naučili da legne i čeka, onda je glavni posao učinjen. Za duže čekanje neki misle da je dobro u blizini psa ostaviti neki predmet, jer mu taj pruža veću sigurnost da ćemo se vratiti, a on ga u neku ruku i čuva.

I kasnije, kada je pas već potpuno siguran, pa smo, recimo, pucali na patke ili srndaća, a pas nam je hitno potreban da ranjeno uhvati, ne smijemo ga odmah nakon hica pozvati ka sebi. Kad bismo to nekoliko puta učinili,

pas bi uvijek odmah na hitac dojurio ka nama, a to nije poželjno. U lovu treba izdavati što manje zapovijedi riječima, jer to smanjuje izgled u uspjeh. Uopće treba uvijek nastojati da dođemo sami po psa da ga dignemo a ne da ga pozvemo ka sebi. Na taj način on stiče uvjerenje da ćemo uvijek doći po njega i bit će na mjestu miran.

Kao posljednju vježbu učinimo mali pogon. Jedan pogonič glasno tjera divljač, mi i naš pomoćnik, kojeg za to trebamo, stojimo na prosjeki, pas je blizu nas. Na vratu su mu korali, na njih je pričvršćena čvrsta duga uzica (konopac). Mi konopac neprimjetno pustimo na zemlju i na njega čvrsto stanemo. Kada se pogonič oglasi ili lupa po stablima, mi i naš pomoćnik pucamo. Ako se pas digao, smjesta dođemo ka njemu, prodrmano ga za ovratnik i stavimo na isto mjesto i isti položaj. Zapovijedi riječima, a pogotovu viku, nikako ne primjenjujemo jer bismo na to navikli psa, a kakav rezultat u lovu ima lovac koji na stajalištu viče, svima nam je poznato. Neki psi počnu cviljeti ili lajati kada smo ih odložili. Kaznimo ih „daunom“.

U praktičnom lovu najčešće se u pogon šalju vlasnici ptičara ako treba potjerati kroz šumu. Za mlade ptičare to je idealna prilika da postanu razgonjači. Zbog toga nastojimo to izbjegavati. Jasno je da neće u šumarke tjerati lovci bez pasa, a oni sa psima čekati na prosjekama. To bi

bilo nelogično, ali tu situaciju moramo izvesti na opće zadovoljstvo i obostranu korist. Lovci sa starim psima neka idu po sredini šume ili uopće terena u kojem psi nisu vidljivi, a vlasnici mladih ptičara neka idu po rubovima takvih terena. Na taj način oni vide svoje pse i mogu im u svakoj prilici izdavati potrebne zapovijedi i njima vladati. U protivnom, mogu im se brzo iskvariti.

Zajednički lov sa ptičarima i šunjkavcima nije poželjan. Šunjkavci gone glasno, a to zavodi mlade ptičare te se često pridruže takvu gonjenju. Ukoliko se takav lov ne može izbjeći, treba da šunjkavci budu po mogućnosti što dalje od mladih ptičara. Najbolje je da lovci sa mladim ptičarima načine posebne grupe i odu loviti dalje od prve grupe.

Belgijski lovački karabin Maral

Belgijska kompanija Browning International iz Herstala u Belgiji imala je najzapaženije nove modele na sajmu IWA 2013 u Nirnbergu. Karabin Maral toliko je bio zapažena da su lovci, novinari, trgovci i mnogobrojni ljubitelji oružja, strpljivo stajali u redu da ga vide izbliza i da ga dotaknu. Za ime svoje nove puške Belgijanci su odabrali imenicu Maral, koja predstavlja naziv velikog sibirskog jelena. I u SAD i Kanadi postoje slične jelenske divljači, koje se zovu wapiti jelen. Maral je daleko jači i krupniji od evropskog crvenog jelena, a njegovi rogovi formiraju prekrasnu krunu.

Lovački karabin Maral je savremena i u mnogo čemu revolucionarna puška koja funkcioniše po sistemu direktne akcije. Ona podrazumijeva ručno repetiranje puške pravolinijskim povlačenjem zatvarača naprijed-nazad. Sistem je stari, jer je prvo primenjivan kod austrougarskih vojničkih pušaka Mannlicher M1895 (M 1888, M1895, M1890 i M 1886). Kod lovačkih karabina sistem direktne akcije je popularizovao Horst Blaser, svojim modelom R93, a zatim su slijedili Strasser, Heym SR 30, potom Merkel RX Helix, R8... Browning je već imao karabin direktne akcije pod imenom Acera, koji je bio pouzdan i relativno jeftin, ali nije baš najbolje bio prihvaćen na tržištu. Čini se da je sistem funkcionisanja - direktna akcija, modni hit, ili se tu krije nešto drugo. Radi se o činjenici da su Britanci u svim svojim zemljama i kolonijama gdje su imali uticaj, uspjeli da zabrane poluautomatske karabine. Poluatomati se ne ubrajaju u viteška lovačka oružja i mnogi lovci ih zbog toga ne žele. Tu se kao kompromis maksimalne brzine ponovnog pucanja i ručnog repetiranja puške, nametnulo rješenje direktne akcije. Činjenica je da se puške ovog sistema moraju ručno repetirati, poslije svakog pucnja, ali je takođe činjenica da uvijek strijelac dostiže brzinu ponovnog pucanja približnu poluautomatskim karabinima.

Maral jekonstrukciono je revolucionaran. Kod svih dosadašnjih pušaka sistema direktne akcije, neophodna je pri repetiranju kretnja rukom, nazad - izvlačenje čahure i naprijed - uvođenje novog metka u cijev. Kod novog Marala je dovoljno samo ručicu zatvarača povući unazad, dok se ona i zatvarač pod dejstvom unutrašnje opruge, sami vraćaju u prednji položaj. Pri tom se u cijev uvodi novi metak iz okvira i obavlja završavanje cijevi. To u značajnoj mjeri olakšava i ubrzava proces reptiranja. Cijevi Marala se rade u Herstalu postupkom hladnog kovanja. Masa iznosi svega 3,1 kg. Okviri za municiju su iz-

mjenjivi i sadrže četiri standardna ili tri magnum metka. Rastojanje od dna kundaka do obarača oznosi 360 mm, u uslovima najtanjeg amortizera. Tu se nije štedjelo pa su predviđena još dva lako zamjenjiva mekana potkova dna kundaka. Pored ovog osnovnog debljine 12 mm, uz pušku se dobija i srednji debljine 20 mm i najdeblji - 25 mm.

Montažom ovog najvećeg, dobijamo dimenziju kundak-obarač od čak 373 mm, što će odgovarati i onima koji su naročito viskog rasta. Montaža ovih dijelova je krajnje jednostavna i kupac je sam sprovodi.

Do sada je proizvedeno i svjetskim lovcima prodato više od milion primjeraka slavnog Browning Bar poluatomatskog karabina,. Svi oni imaju isti Browningov rotirajući zatvarač sa sedam završavajućih površina. Decenijama se širom svijeta iz tog karabina ispucava najraznovrsnija fabrička i ručno punjena municija. I zatvarač sve to sa lakoćom izdržava. To je bio logičan razlog da i novi Maral usvoji skoro isti zatvarač. Rotirajuće čelo sa sedam bregova, izvlačač, izbacivač, tijelo zatvarača i spoljašnja čahura su istovjetni. Izmenjeni su samo ručica i odstranjeni element veze s polugama gasnog mehanizma, koje je imao poluatomat. Znači Maral ima vrhunski ultra snažni zatvarač još malo jednostavniji i uprošćeniji u odnosu na izvorni model BAR.

Današnji trenutak u izradi lovačkih karabina zahtjeva i udarni mehanizam s ručnim napinjanjem. Svi trenutno vodeći proizvođači lovačkih karabina, na svoje nove i stare modele, ugrađuju hand cocking (engleski), odnosno hand spanung (njemački) mehanizme s ručnim napinjanjem. Tako i Maral na spoju sanduka u vrata kundaka ima klizač, koji se kreće uz kosu ravan. Pomeranjem klizača naprijed uz kosu ravan, zapinje se udarni mehanizam. Klizač je širok, dovoljno visok, horizontalno narekan i ima dugmence na vrhu. Pokretanje - potiskivanje naprijed ovog klizača je mekano i skoro bešumno, kao i opuštanje - relaksacija mehanizma, koja se obavlja pritiskom na dugme na vrhu klizača. Ova nova moda ručno zapinjućih mehanizama ima široku podršku lovaca. To je, s aspekta bezbijednosti oružja, do sada najbolje rješenje. Tokom cijelog lova nosite metak u cijevi i nenategnut udarni mehanizam. Pred pucanje u bilo kojoj lovnjoj situaciji, samo palcem pogurate klizač naprijed i puška je spremna za pucanje. Ovo su navike iz lova puškom sačmaricom, kada pri podizanju puške u rame, pušku otkočujemo, a pri spuštanju povlačimo kočnicu u zadnji položaj. To svim svojim višedecenijskim lovačkim isku-

stvom pozdravljamo, kao značajno unaprijeđenje bezbijednosti lovačkog oružja. Po spoljašnjem obodu urezani su uzdužni kanali - kanelure, čiji je zadatak smanjenje mase oružja, ali i poboljšano odvođenje toplote s cijevi. Od nišanskih sprava konstruktori su odabrali brzi battue nišan, sa zelenim fiber optik vlaknom. Postoji lak način ugradnje i podesivog klasičnog zadnjeg mehaničkog nišana. Naravno, ovako brzu pušku mnogi će poželjati da opreme odgovarajućim optičkim nišanom. Tu se nije eksperimentisalo s novim rješenjima, već sve montaže koje važe za Browning Bar odgovaraju i za novi Maral.

Okviri za municiju se mijenjaju pritiskom na poluzicu smještenu s prednje strane štitnika obarače. Zahvat je isti, kao na Browning Baru. Pored okvira kapaciteta tri ili četiri metka, u kalibri .30-06 S, postoji i produženi okvir u koji staje deset metaka. Ne postoji mogućnost oapljenja puške u nezavršenom stanju jer postoji fizička barijera koja ne dozvoljava da udarač dohvati udarnu iglu prije potpunog završavanja zatvarača u cijevi. Okidanje Marala je direktno, kratko i resko, bez dugog praznog hoda. Baš kako i mora da bude kod puške namijenjene različitim vrstama lova, koji uključuju, pogon, pirš, lov u pokretu...

Pored brzine, Maral ima još jednu pogodnost. Činjenica da se zatvarač sam vraća u prednji položaj, oslobodila je lovca pažnje da li je zatvarač unio metak u cijev. Sada se pogled lovca ne skida sa cilja - divljači, a kratki pokret prstima jače ruke unazad, uopće ne odvlači pažnju lovca. Uz konstrukciju koja je stvarno napredna i ergonomija puške je izvanredna.

Za sada su predviđeni kalibri .30-06 Sprg, .308 Win. i 9,3x62 za standardnu dužinu sanduka i okvira, kao i za cijev dužine 56 cm. Duža cijev od 58 cm, duži sanduk i okvir podrazumijevaju kalibar .300 Win. Mag. Na sajmu IWA su statističari izračunali da je od nedavno kalibar .300 Win. Mag, po brojnosti i zastupljenosti kod svjetskih lovaca, nadmašio do skoro neprikosnoveni .30-06 Springfield kalibar. I Maral za sada jedinu magnum verziju povjerava baš ovom kalibru.

Maral se radi u nekoliko kvalitativnih razreda, koji podrazumevaju više nivoa orahovine (od 1 do 8) i bočnih ukrasnih pločica. Priprema se i varijanta za ljevoruke strijelce. Maral je u prodavnicama od kraja maja 2013., a u osnovnoj verziji košta 2.380 eura.

IN MEMORIAM

Đurić (Petar) Viktor

(1941. - 2012.)

Navršila se je godina dana od kako je redove LD „Tuzla“ zauvijek napustio počasni član Viktor Đurić. Bio je vrijedan, disciplinovan, pošten, skroman, i cijenjen među kolegama lovcima zbog svog iskrenog drugarstva i osvjedočene ljubavi prema prirodi i lovu. Kao takav ostaće u trajnom sjećanju svih u Društvu, a naročito u Sekciji „Solana“ LD „Tuzla“ Tuzla

Salihović (Hemed) Hariz

(1948. - 2013.)

S nevjericom i posebnom tugom moramo se oprostiti od našeg voljenog predsjednika Hariza. Nesretnim slučajem je preminuo, ali će nam ostati u trajnoj i dragoj uspomeni. Njegovim odlaskom najviše su izgubili njegovi najbliži, njegova porodica, ali je neizmerno izgubila i velika lovačka porodica, kojoj je pripadao svim svojim plemenitim srcem. Harizova profesionalna predanost, vrijednoću, kolegijalnost, poštenost, skromnost, velikodušnost, ljubav prema lovu, prirodi i lovačkom druženju, ostaće vječno u sjećanju ljudima sredine u kojoj je živio i ostavio dubok trag. Nemjerljive su njegove zasluge u stimuliranju razvoja i afirmacije lovstva U Kladnju će ostati upamćen kao iskren, ustrajan i nepokolebljiv građanin koji je dao nesebičan doprinos razvoju Kladnja kao samostalni poduzetnik. Lovačkoj porodici pripada još od 1977. godine. U svojoj bogatoj lovačkoj karijeri je obavljao niz značajnih funkcijau društvu: U dva mandata je bio predsjednik LS „Starić“, u više mandata je delegat u Skupštini LD „Sokolina“ Kladanj, u dva mandata je delegat u Skupštini SLD TK, u dva mandata je član Predsjedništva SLD TK, u tri mandata je član Predsjedništva, odnosno Upravnog odbora LD „Sokolina“ Kladanj, u dva mandata je predsjednik Upravnog odbora LD „Sokolina“ Kladanj. Hariz Salihović je bio aktivan i u društveno-političkom životu na području Kladnja gdje je u dva mandata izabran za člana Općinskog vijeća, a od 2012. do 2016. je vršio dužnost zamjenika predsjedavajućeg Općinskog vijeća Kladanj. U toku svog bogatog života učinio je mnoga dobra i zapažena djela, a mi lovci se prisjećamo onih za koja smo mu posebno zahvalni: Oočuvanje populacije divokoze ma lokalitetu Sokolina, izgradnja uzgajališta za divljač „Dublje“, nabavka i unos muflona u lovište „Sokolina“, nabavka i unos jelena lopatara u lovište „Sokolina“, pokretanje vještačkog uzgoja zeca u lovištu „Sokolina“ i mnogi drugi projekti, od izgradnje lovno-uzgojnih i lovno-tehničkih objekata, zaštite i prihrane divljači do onih najznačajnijih koji su unaprijedili lovstvo Tuzlanskog kantona i omogućili razvoj lovnog turizma. Za sav taj svoj doprinos lovstvu odlikovan je s nizom lovačkih priznanja i odlikovanja: Plaketa SLD TK, Srebrna lovačka značka, Zlatna lovačka značka, a od 2009. je nosilac je odlikovanja SLD TK - Diplome Počasni član. Društvo je izgubilo zaljubljenika prirode i lovstva, uzornog, dobrog i omiljenog druga, ali se njegovim odlaskom lovačka tradicija u porodici Salihović nastavlja jer su njegovi sinovi nasljednici članovi LD „Sokolina“. Neka je rahmet Harizovoj uzvišenoj duši.

LD „Sokolina“ Kladanj

